

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC TOÁN 9
HƯỚNG DẪN BÀI TẬP VỀ NHÀ NGÀY 19.11
Tài liệu lớp học trực tiếp 9A0.1 – 18h – 21h15 – Tối thứ 6 – 23/26 Nguyễn Hồng

Họ và tên:Ngày học:

(10 điểm) Các con chụp ảnh vở ghi buổi học ngày 19.11 nộp kèm bài tập về nhà nhé!

ĐẠI SỐ

Câu 39. Cho phương trình $x^2 - 2mx + 2m - 2 = 0$.

a) Chứng minh phương trình luôn có hai nghiệm x_1, x_2 .

b) Tìm giá trị lớn nhất của biểu thức $A = \frac{6(x_1 + x_2)}{x_1^2 + x_2^2 + 4(x_1 + x_2)}$.

HD:

a) $\Delta' = m^2 - 2m + 2 = (m - 1)^2 + 1 > 0, \forall m$

Vậy phương trình luôn có hai nghiệm phân biệt $\forall m$.

b) Áp dụng định lí Viet: $x_1 + x_2 = 2m; x_1 x_2 = 2m - 2$.

$$A = \frac{6(x_1 + x_2)}{x_1^2 + x_2^2 + 4(x_1 + x_2)} \text{ hay } A = \frac{3m}{m^2 + m + 1}$$

Cách 1: Để A có GTLN thì $A = \frac{3m}{m^2 + m + 1}$ có nghiệm m hay $Am^2 + m(A - 3) + A = 0$ có nghiệm.

Do đó:

$$\Delta = (A - 3)^2 - 4A^2 \geq 0 \Rightarrow -3A^2 - 6A + 9 \geq 0 \Rightarrow A^2 + 2A - 3 \leq 0$$
$$\Rightarrow (A - 1)(A + 3) \leq 0 \Rightarrow -3 \leq A \leq 1$$

$$A = 1 \text{ khi } \Delta = 0 \Rightarrow m = \frac{3 - A}{2A} = \frac{3 - 1}{2} = 1.$$

Vậy A có GTLN là 1 khi m=1.

Cách 2: Sau khi nháp cách 1.

$$A = 1 - \frac{(m - 1)^2}{m^2 + m + 1} \leq 1$$

Dấu bằng xảy ra khi và chỉ khi $m = 1$.

Vậy $\max A = 1$ khi $m = 1$.

Câu 40. Cho phương trình: $2x^2 - 2mx + m^2 - 2 = 0$ (1), với m là tham số.

a) Giải phương trình (1) khi $m = 2$.

b) Tìm các giá trị của m để phương trình (1) có hai nghiệm x_1, x_2 thỏa mãn hệ thức:

$A = |2x_1x_2 - x_1 - x_2 - 4|$ đạt giá trị lớn nhất.

HD:

a) $m=2$ nên $2x^2 - 4x + 2 = 0 \Rightarrow x^2 - 2x + 1 = 0$: Phương trình có nghiệm kép $x_1 = x_2 = 1$.

b) Phương trình $2x^2 - 2mx + m^2 - 2 = 0$ (1) có hai nghiệm

$$x_1, x_2 \Leftrightarrow \Delta' \geq 0 \Leftrightarrow m^2 - 2(m^2 - 2) \geq 0 \Leftrightarrow m^2 - 4 \leq 0 \Leftrightarrow (m-2)(m+2) \leq 0.$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} m-2 \geq 0 \\ m+2 \leq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m \geq 2 \\ m \leq -2 \end{cases} \quad (1) \\ \Leftrightarrow \begin{cases} m-2 \leq 0 \\ m+2 \geq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} m \leq 2 \\ m \geq -2 \end{cases} \quad (n) \Leftrightarrow -2 \leq m \leq 2.$$

Theo định lý Viet ta có:
$$\begin{cases} x_1 + x_2 = m \\ x_1 \cdot x_2 = \frac{m^2 - 2}{2} \end{cases}$$

$$\text{Ta có } A = \left| 2 \cdot \frac{m^2 - 2}{2} - m - 4 \right| = |m^2 - m - 6| = \left| \left(m^2 - m + \frac{1}{4} \right) - \frac{25}{4} \right| = \left| \left(m - \frac{1}{2} \right)^2 - \frac{25}{4} \right|$$

$$\text{Vì } -2 \leq m \leq 2 \Rightarrow -\frac{5}{2} \leq m - \frac{1}{2} \leq \frac{3}{2} \Rightarrow 0 \leq \left(m - \frac{1}{2} \right)^2 \leq \frac{25}{4} \Rightarrow -\frac{25}{4} \leq \left(m - \frac{1}{2} \right)^2 - \frac{25}{4} \leq 0$$

$$\Rightarrow 0 \leq \left| \left(m - \frac{1}{2} \right)^2 - \frac{25}{4} \right| \leq \frac{25}{4} \Rightarrow 0 \leq A \leq \frac{25}{4}.$$

Dấu “=” xảy ra khi $m - \frac{1}{2} = 0 \Leftrightarrow m = \frac{1}{2}$ (thỏa mãn điều kiện).

Vậy giá trị lớn nhất của A là $\frac{25}{4}$, khi $m = \frac{1}{2}$.

HÌNH HỌC

Câu 9. Qua điểm M nằm trong đường tròn (O) kẻ hai dây AB và CD vuông góc với nhau. Chứng minh rằng:

- Đường cao MH của tam giác AMD đi qua trung điểm I của BC.
- Đường trung tuyến MI của ΔBMC vuông góc với AD.

HD:

- Chứng minh Đường cao MH của tam giác AMD đi qua trung điểm I của BC .

Ta có $\widehat{ADC} = \widehat{ABC}$ (góc nội tiếp cùng chắn cung AC). (1)

Lại có $\widehat{AMH} = \widehat{ADC}$ (cùng phụ với \widehat{MAD})

Mà $\widehat{AMH} = \widehat{IMB}$ (đối đỉnh) $\Rightarrow \widehat{IBM} = \widehat{IMB}$ (2)

Do đó tam giác IMB cân tại I, nên $IM = IB$.

Chứng minh tương tự ta có: $IM = IC$, suy ra $IB = IC = IM$.

$\Rightarrow I$ là trung điểm của BC.

- Đường trung tuyến MI của ΔBMC vuông góc với AD.

+ MI là trung tuyến tam giác vuông BMC nên $IM = IB$, suy ra: $\widehat{IBM} = \widehat{IMB}$

Mà $\widehat{AMH} = \widehat{IMB}$, $\widehat{IBM} = \widehat{CBA} = \widehat{MDA}$ (góc nội tiếp cùng chắn cung AC).

Suy ra $\widehat{AMH} = \widehat{MDA} \Rightarrow \widehat{AMH} + \widehat{MAH} = \widehat{MDA} + \widehat{MAH} = 90^\circ \Rightarrow MH \perp AD$.

Câu 10. Cho AB và CD là hai đường kính vuông góc với nhau của đường tròn (O; R). Qua điểm M thuộc cung nhỏ AC ($M \neq A$, $M \neq E$) kẻ tiếp tuyến với đường tròn cắt AB, CD lần lượt tại E, F.

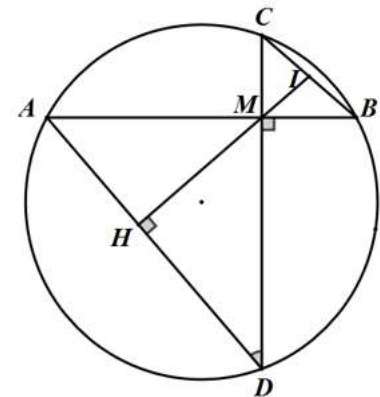
- Chứng minh: $\angle MFO = 2 \cdot \angle MBO$

- Xác định vị trí điểm M trên cung nhỏ AC sao cho $\angle FEO = 30^\circ$. Khi đó tính độ dài đoạn thẳng OE, ME, EF theo R.

HD:

- Ta có: $\widehat{MOA} = 2 \cdot \widehat{MBO}$ (Góc ở tâm- góc nội tiếp).

Vì EF là tiếp tuyến với (O) tại M nên $OM \perp EF$.

Ta có $\widehat{MOA} = \widehat{EFO}$ (cùng phụ với góc FEO).

Suy ra $\widehat{EFO} = 2.\widehat{MBO}$.

b) Tính độ dài đoạn thẳng OE, ME, EF theo R.

Ta có: $\widehat{E} = 30^\circ \Leftrightarrow \widehat{MOA} = 60^\circ$ nên ΔAOM đều:

$$AM = OA = R.$$

Vậy nếu $M \in (O)$ và $AM = R$ thì $\widehat{E} = 30^\circ$.

Khi đó ΔOME vuông tại M nên $ME = MO$. $\tan \widehat{MOA} = \sqrt{3} R$; $OE = 2MO = 2R$.

Vì ΔEOF vuông tại O nên $\cos \widehat{FEO} = EO/EF \Rightarrow EF = EO/\cos \widehat{FEO} = 2R / \cos 30^\circ = 4R\sqrt{3}/3$.

